

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

28 iunie 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Ion Guzun
Judecători – Sergiu Daguța, Anatolie Țurcan,

examinând în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Novicov Oleg, împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, privind condițiile de detenție,

A C O N S T A T A T :

1. La 14 ianuarie 2020 condamnatul Novicov Oleg a depus plângere împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 11 - Bălți, privind condițiile de detenție.

În motivarea plângerii a indicat că, în perioada de timp în care s-a aflat în stare de arest și în calitate de prevenit în Penitenciarul nr. 11 – Bălți, a fost deținut în condiții inumane de detenție. În special, condamnatul se referă la supraaglomerarea celulelor, accesul limitat la lumina zilei, precum și, făcând referire asupra condițiilor sanitare precare.

2. Prin încheierea din 10 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, „s-a admis, plângerea condamnatului Novicov Oleg, împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.11 - Bălți, privind condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul că, condamnatul Novicov Oleg, a fost deținut în calitate de prevenit în Penitenciarul 11, pe o perioadă de 23 zile."

3. Prin decizia din 28 octombrie 2020 a Colegiului penal al Curții de Bălți, a fost admis recursul declarat de către condamnatul Novicov Oleg, și s-a dispus casarea încheierii din 10 iulie 2020 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, cu dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

4. Prin încheierea din 22 ianuarie 2021 a Judecătoriei Bălți, sediul Central, a fost dispusă declinarea competenței de la examinarea plângerii depuse de condamnatul Novicov Oleg, împotriva administrației instituției penitenciare Penitenciarul nr. 11 – Bălți, privind condițiile de detenție, și transmisă cauza după competență la judecătorul de instrucție din cadrul Judecătoriei Orhei, sediul Central.

La 25 mai 2021 în Judecătoria Orhei, sediul Central, a parvenit, o nouă plângere a condamnatului Novicov Oleg, împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr.11 Bălți, referitor la condițiile de detenție.

În plângere condamnatul a solicitat constatarea condițiilor de detenție pentru perioada în care s-a deținut (119 zile) din 21.03.2019 pînă la 19.07.2019 și achitarea a cîte 2 unități convenționale pentru fiecare zi de detenție în condiții precare, conform art. 3 din CEDO. În același sens a mai depus o plângere și la 09 noiembrie 2021.

5. Prin încheierea din 16 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central, plângerea condamnatului Novicov Oleg, înaintată împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 11-Bălți, privind condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului la detenție conform garanțiilor prevăzute de art.3 din Convenție, ca fiind depusă peste termenul prevăzut de lege.

6. Împotriva încheierii primei instanțe, a declarat recurs condamnatul Novicov Oleg, prin care a solicitat admiterea acestuia, cu aplicarea în privința sa a prevederilor art. 473² Cod de procedură penală, cu atribuirea a două unități convenționale pentru perioada de 119 zile, în care a fost deținut în condiții precare de detenție, invocând că, prima instanță neîntemeiat i-a respins plângerea ca fiind depusă peste termen și nu a ținut cont de indicațiile Curții de Apel Bălți, totodată menționând că s-a adresat cu prezenta plângere la data de 17.11.2020.

7. Prin decizia irevocabilă din 08 decembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, recursul condamnatului Novicov Oleg a fost respins, și a fost menținută fără modificări încheierea din 16 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central.

În motivarea soluției instanța de recurs a statuat că încheierea din 16 decembrie 2021 a Judecătorei Orhei, sediul Central, este întemeiată și motivată, și prima instanță corect a respins plângerea condamnatului, ca fiind depusă peste termenul prevăzut de lege (tardivă) or, potrivit prevederilor art. 473² alin. (5) Cod de procedură penală, plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului se depune pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau în termen de 6 luni de la data când nu mai sînt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Totodată, a menționat că, Novicov Oleg a fost recunoscut vinovat și condamnat prin sentința din 21.03.2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, în baza art. 264¹ alin. (4) din Codul penal, fiindu-i aplicată pedeapsa 8 (opt) luni închisoare.

În baza alin. (2) art. 90¹ Cod penal, executarea pedepsei cu închisoare aplicată inculpatului Novicov Oleg, a fost suspendată condiționat parțial, fiind stabilit că prima parte a pedepsei cu închisoare cu un termen de 4 luni închisoare să fie executată în penitenciar de tip semiînchis, cu luarea acestuia sub strajă din sala de judecată. A doua parte a pedepsei cu închisoare cu un termen de 4 luni a fost suspendată condiționat, fiindu-i stabilit inculpatului un termen de probațiune de 4 luni. Până la intrarea sentinței în vigoare în privința lui Novicov Oleg a fost aplicată măsura preventivă – arestul preventiv.

Prin decizia din 05.06.2019 a Curții de Apel Bălți, sentința din 21.03.2019 a Judecătorei Bălți, sediul Central, privindu-l pe Novicov Oleg a fost casată în latura ce privește cheltuieli de judecată, însă în latura penală sentința a fost lăsată fără modificări.

Din procesul-verbal de reținere din 21.03.2019 rezultă că Novicov Oleg a fost reținut de facto la data de 21.03.2019, ora 16:30, în baza sentinței din 21.03.2019, prin care i-a fost stabilită pedeapsa de 4 (patru) luni închisoare cu executare în penitenciar

de tip semiînchis, iar potrivit raportului prezentat de administrația instituției penitenciare, Novicov Oleg a fost eliberat din Penitenciarul nr. 11 Bălți la 19.07.2019 în legătura cu executarea termenului pedepsei cu închisoare stabilit cu executare.

Astfel, plângerea lui Novicov Oleg împotriva Penitenciarului nr.11 Bălți, cu privire la condițiile de detenție, depusă la oficiul poștal la data de 14.01.2020, este depusă peste termenul de 4 luni de la eliberare din locul de detenție respectiv, prin ce condamnatul a încălcat prevederile art. 473² alin.(5) Cod de procedură penală, cu privire la termenul de înaintare a plângerii împotriva administrației instituției penitenciare referitor la condițiile de detenție pentru perioada de la 22.03.2019 până la 19.07.2019 în care a fost deținut în Penitenciarul nr.11 Bălți.

8. Nefiind de acord cu decizia instanței de recurs, condamnatul Novicov Oleg a depus recurs în anulare, prin care a solicitat admiterea recursului, din motiv că, a fost deținut în condiții inumane în Penitenciarul nr. 11 – Bălți, solicitând pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să-i fie acordată compensația în mărime de 2 unități convenționale, pentru o zi de detenție, pentru cele 119 zile executate în Penitenciarul nr. 11 – Bălți.

9. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare, în baza materialului din dosarul cauzei și a motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că, acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art.452 alin.(1) Cod de procedură penală, persoanele menționate la art.401 alin.(1) pct.2) și 3), precum și în numele acestor persoane, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârii judecătorești irevocabile, după epuizarea căilor ordinare de atac.

Potrivit art. 455 alin. (2) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă:

- pct. 3) denumirea instanței care a pronunțat *sentința*, data *sentinței*, numele și prenumele inculpatului în privința căruia se atacă hotărârea judecătorească, *fapta constatată* și dispozitivul *sentinței*, persoana care a declarat *apelul* și motivele invocate în apel;

- pct. 4) denumirea instanței care a adoptat *decizia în apel*, data deciziei în apel, dispozitivul deciziei în apel și argumentele admiterii sau respingerii *apelului*, persoana care a declarat recurs și motivele invocate în recurs;

- pct. 5) denumirea instanței care a adoptat *decizia în recurs*, data adoptării deciziei în recurs și argumentele admiterii sau respingerii recursului;

- pct. 7) motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Potrivit art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise doar la judecarea cauzei, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, normele de drept nominalizate prescriu, în mod expres că, pot fi atacate cu recurs în anulare doar hotărârile judecătorești, prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea II ale Codului de procedură penală - adică calea apelului și recursului ordinar.

Pornind de la conținutul recursului în anulare declarat și materialele dosarului, se constată că condamnatul contestă decizia instanței de recurs și încheierea primei instanțe, la plângerea condamnatului Novicov Oleg, înaintată împotriva administrației instituției penitenciare, Penitenciarul nr. 11-Bălți, privind condițiile de detenție, adică prin care nu a fost judecată o cauză penală în fond, și respectiv nu au fost adoptate hotărâri de condamnare, achitare sau încetare a procesului penal, așa cum rezultă din prevederile art., art. 452 și 455 alin. (2) pct. 3)-7) Cod de procedură penală.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia contestată de către condamnatul Novicov Oleg nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin.(1) art.452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul declarat împotriva deciziei instanței de recurs din speță este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a mai fi atacată cu recurs în anulare.

Circumstanțele enunțate atestă că, celelalte categorii de hotărâri judecătorești irevocabile, inclusiv cele adoptate în temeiul prevederilor art. 469-471 Cod de procedură penală, nu sunt pasibile de drept de a fi contestate prin intermediul recursului în anulare.

Astfel, Colegiul penal în baza prevederilor art. 455 alin. (2) pct. 3) - 7), art. 453 Cod de procedură penală, decide inadmisibilitatea recursului în anulare înaintat de către condamnatul Novicov Oleg, întrucât acesta nu corespunde cerințelor de formă și conținut.

10. În baza celor expuse, în conformitate cu art. 456, 431 alin. (2), 432 alin. (1), (2) pct. 1), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal, -

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Novicov Oleg, împotriva deciziei din 08 decembrie 2022 a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău, deoarece nu îndeplinește *cerințele de formă și conținut*.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 28 iunie 2023.

Președinte

Ion Guzun

Judecători

Sergiu Daguța

Anatolie Țurcan